

**GIẢI PHÁP NÂNG CAO HIỆU QUẢ PHỔ BIẾN, GIÁO DỤC
PHÁP LUẬT VỀ QUYỀN SỞ HỮU CÔNG NGHIỆP CHO DOANH NGHIỆP
TẠI THÀNH PHỐ HUẾ**

LÊ THỊ DIỆU CHI*

Ngày nhận bài: 24/02/2025

Ngày phản biện: 06/03/2025

Ngày đăng bài: 31/03/2025

Tóm tắt:

Trong bối cảnh tỉnh Thừa Thiên Huế chính thức trở thành thành phố trực thuộc trung ương theo Nghị quyết số 175/2024/QH15 ngày 30/11/2024 của Quốc Hội, việc nâng cao hiệu quả công tác phổ biến, giáo dục pháp luật về quyền sở hữu trí tuệ nói chung và quyền sở hữu công nghiệp nói riêng trở nên cấp thiết đối với các doanh nghiệp địa phương. Đặc biệt khi thành phố Huế sở hữu nhiều tiềm năng về tài sản trí tuệ trong các lĩnh vực then chốt như văn hoá, nghệ thuật và du lịch. Bài viết tập trung làm rõ nhu cầu và thực tiễn hoạt động phổ biến, giáo dục pháp luật về quyền sở hữu công nghiệp cho doanh nghiệp tại thành phố Huế, trên cơ sở đó đề xuất một số giải pháp nâng cao hiệu quả thực thi.

Từ khoá:

Phổ biến, giáo dục pháp luật;

Abstract:

In the context of Thua Thien Hue Province officially becoming a centrally-governed city under Resolution No. 175/2024/QH15 dated November 30, 2024 of the National Assembly, enhancing the effectiveness of legal dissemination and education on intellectual property rights in general and industrial property rights in particular has become imperative for local enterprises. This urgency is particularly pronounced as Hue City possesses significant intellectual property potential in key sectors such as culture, arts, and tourism. This article focuses on elucidating both the demand for and current practices of legal dissemination and education regarding industrial property rights for businesses in Hue City. Building upon this analysis, the study proposes concrete solutions to improve enforcement effectiveness.

Keywords:

Legal dissemination and education;

* ThS., Giảng viên Trường Đại học Luật, Đại học Huế; Email: chiltd@hul.edu.vn

quyền sở hữu công nghiệp; thành phố industrial property rights; Hue City.
Huế

1. Đặt vấn đề

Quyền sở hữu trí tuệ, đặc biệt là quyền sở hữu công nghiệp, đóng vai trò then chốt trong việc thúc đẩy sự phát triển của doanh nghiệp. Giá trị của một doanh nghiệp không chỉ nằm ở tài sản hữu hình như tiền mặt, nhà máy, thiết bị, hay nguyên liệu, mà còn ở các tài sản vô hình như sáng chế, kiểu dáng công nghiệp, nhãn hiệu và các tài sản trí tuệ khác. Những tài sản này không chỉ tạo ra giá trị chênh lệch lớn mà còn là yếu tố quyết định sự thành công lâu dài của doanh nghiệp trong nền kinh tế thị trường. Vì vậy, tầm quan trọng của công tác phổ biến, giáo dục pháp luật sở hữu trí tuệ nói chung và pháp luật về bảo hộ các đối tượng quyền sở hữu công nghiệp nói riêng đối với các doanh nghiệp ngày càng có vai trò quan trọng.

Hiện nay, tiếp cận theo Luật Phổ biến, giáo dục pháp luật năm 2012¹ nội hàm khái niệm phổ biến, giáo dục pháp luật về quyền sở hữu công nghiệp có thể được hiểu là hoạt động truyền đạt, cung cấp thông tin pháp lý về quyền sở hữu công nghiệp cho cá nhân, tổ chức nhằm nâng cao nhận thức, hiểu biết và ý thức chấp hành pháp luật về quyền sở hữu công nghiệp. Hoạt động này không chỉ giúp cá nhân, tổ chức hiểu rõ các quyền và nghĩa vụ pháp lý của mình mà còn góp phần thúc đẩy việc bảo vệ và thực thi hiệu quả các quyền sở hữu công nghiệp trong thực tiễn.

Luật Sở hữu trí tuệ năm 2005, sửa đổi, bổ sung năm 2009, năm 2019 và năm 2022 (Luật Sở hữu trí tuệ hiện hành) mặc dù không có quy định điều khoản cụ thể về hoạt động phổ biến, giáo dục pháp luật, nhưng các quy định tại Điều 7, Điều 198 và Điều 200 đã tạo cơ sở pháp lý để các cơ quan quản lý nhà nước triển khai hiệu quả hoạt động này. Trên phạm vi quốc tế, Hiệp định TRIPS² cũng ghi nhận tầm quan trọng của việc giáo dục và phổ biến thông tin về quyền sở hữu trí tuệ, đồng thời cam kết hỗ trợ kỹ thuật và tài chính cho các quốc gia đang phát triển. Điển hình là sự hợp tác giữa UNDP³ và WIPO⁴ thông qua dự án “Tăng cường năng lực sở hữu trí tuệ cho các doanh nghiệp nhỏ và vừa”, nhằm nâng cao nhận thức và kỹ năng quản lý tài sản trí tuệ cho doanh nghiệp.

¹ Điều 3 Luật Phổ biến, giáo dục năm 2012.

² Hiệp định khía cạnh liên quan tới thương mại của quyền sở hữu trí tuệ năm 1994 (Trade-Related Aspects of Intellectual Property Rights).

³ Chương trình phát triển Liên Hợp Quốc tại Việt Nam (United Nations Development Programme).

⁴ Tổ chức Sở hữu trí tuệ thế giới (World Intellectual Property Organization).

Kể từ ngày 01/01/2025, tỉnh Thừa Thiên Huế chính thức trở thành thành phố trực thuộc trung ương với tên gọi thành phố Huế. Sở hữu thế mạnh về du lịch và văn hóa sẵn có, các doanh nghiệp tại đây có cơ hội phát triển kinh tế bền vững bằng cách khai thác hiệu quả tài sản trí tuệ, đặc biệt là quyền sở hữu công nghiệp. Tuy nhiên, thực tế cho thấy hoạt động phổ biến, giáo dục pháp luật về quyền sở hữu công nghiệp tại các doanh nghiệp trên địa bàn thành phố Huế còn một số hạn chế về mặt nhận thức của doanh nghiệp, chính sách pháp luật, công tác quản lý, chỉ đạo chưa triệt để và chưa tận dụng hiệu quả các tổ chức nghề nghiệp có sẵn trên địa bàn.

Do đó, việc nghiên cứu các giải pháp phổ biến, giáo dục pháp luật nhằm nâng cao nhận thức và hiểu biết về quyền sở hữu công nghiệp không chỉ giúp doanh nghiệp bảo vệ tài sản trí tuệ của mình mà còn mở ra cơ hội phát triển và hội nhập quốc tế. Điều này rất có ý nghĩa đối với các doanh nghiệp tại thành phố Huế, đặc biệt sau thời điểm Huế trở thành thành phố trực thuộc trung ương với những tiềm năng về phát triển kinh tế và thu hút đầu tư trong thời gian tới.

2. Nhu cầu phổ biến, giáo dục pháp luật đối với quyền sở hữu công nghiệp cho doanh nghiệp ở thành phố Huế

Phổ biến, giáo dục pháp luật về quyền sở hữu công nghiệp góp phần tạo điều kiện cho doanh nghiệp chủ động nhận diện, bảo vệ và khai thác hiệu quả tài sản trí tuệ. Hoạt động này mang đến một số lợi ích thiết thực, đặc biệt trong bối cảnh kinh tế - xã hội tại thành phố Huế.

Thứ nhất, hoạt động phổ biến, giáo dục pháp luật về quyền sở hữu công nghiệp giúp nâng cao nhận thức của doanh nghiệp đối với các tài sản trí tuệ: sáng chế, kiểu dáng công nghiệp, nhãn hiệu, chỉ dẫn địa lý và các đối tượng khác được pháp luật bảo vệ. Việc hiểu rõ các quy định này giúp doanh nghiệp chủ động trong hoạt động nhận diện, đăng ký, bảo vệ, khai thác hiệu quả tài sản trí tuệ, đồng thời phát hiện và xử lý kịp thời các hành vi xâm phạm.

Thứ hai, hoạt động phổ biến tạo lợi thế cạnh tranh trên thị trường cho doanh nghiệp. Khi sở hữu các bằng sáng chế, nhãn hiệu hoặc kiểu dáng công nghiệp độc đáo, doanh nghiệp có thể khẳng định vị thế của mình, thu hút khách hàng và mở rộng thị phần. Đặc biệt, tại thành phố Huế, việc bảo hộ các sản phẩm đặc trưng từ nông nghiệp, thủ công mỹ nghệ, du lịch không chỉ giúp doanh nghiệp bảo vệ thương hiệu mà còn góp phần quảng bá hình ảnh địa phương.

Thứ ba, góp phần vào sự phát triển kinh tế bền vững của của thành phố Huế sau khi trở thành thành phố trực thuộc trung ương. Khi doanh nghiệp được trang bị kiến thức pháp lý về sở hữu công nghiệp sẽ có những tác động rất lớn đến nền kinh tế chung của thành phố Huế như: tạo môi trường kinh doanh minh bạch và lành mạnh giúp cho các doanh nghiệp tự bảo vệ tài sản trí tuệ của mình và có ý thức tôn trọng tài sản trí tuệ của chủ thể khác; thúc đẩy hoạt động đổi mới sáng tạo và nâng cao năng lực cạnh tranh của doanh nghiệp trên thị trường; thu hút đầu tư và phát triển bền vững kinh tế - xã hội.

Thứ tư, trong bối cảnh hội nhập quốc tế, hoạt động phổ biến, giáo dục pháp luật về quyền sở hữu công nghiệp cho doanh nghiệp tại thành phố Huế góp phần đáp ứng nhu cầu hội nhập quốc tế. Thực tiễn thấy rằng các vụ việc điển hình về cà phê Trung Nguyên, gạo ST25, Meet More,... bị đánh cắp nhãn hiệu tại các thị trường nước ngoài trọng điểm để lại nhiều bài học về sự bất cẩn của chính các thương hiệu⁵. Do đó, với đặc điểm quyền sở hữu công nghiệp có tính giới hạn về lãnh thổ, chỉ có hiệu lực tại quốc gia đăng ký nên hoạt động phổ biến, giáo dục pháp luật về quyền sở hữu công nghiệp ngoài trang bị nền tảng về pháp luật quốc gia còn phải trang bị kiến thức về pháp luật quốc tế liên quan đến các điều ước quốc tế mà Việt Nam là thành viên như Hiệp định TRIPS về các khía cạnh liên quan đến thương mại của quyền sở hữu trí tuệ, Thỏa ước Madrid về đăng ký quốc tế nhãn hiệu, Thỏa ước La Hay về đăng ký quốc tế kiểu dáng công nghiệp, Công ước Paris về bảo hộ sở hữu công nghiệp,... Việc trang bị kiến thức về bảo hộ quốc tế giúp doanh nghiệp chủ động bảo vệ tài sản trí tuệ, ngăn chặn tình trạng đánh cắp tài sản trí tuệ, đồng thời góp phần quảng bá hình ảnh và nâng cao giá trị các sản phẩm đặc trưng của thành phố Huế trên thị trường quốc tế.

Tóm lại, nhu cầu phổ biến, giáo dục pháp luật về quyền sở hữu công nghiệp tại thành phố Huế mang lại nhiều lợi ích thiết thực cho doanh nghiệp, từ việc nâng cao nhận thức, năng lực, tạo lợi thế cạnh tranh và góp phần vào sự phát triển kinh tế của vùng đến đáp ứng nhu cầu hội nhập quốc tế. Đây cũng là những cơ sở nền tảng để thành phố Huế tận dụng lợi thế di sản, đổi mới sáng tạo, thu hút đầu tư và nâng cao vị thế trong giai đoạn mới sau khi trở thành thành phố trực thuộc trung ương.

⁵ Hoàng Hoàng (2023), *Mất nhãn hiệu ở thị trường nước ngoài*, truy cập tại <https://theleader.vn/mat-nhan-hieu-o-thi-truong-nuoc-ngoai-d5064.html>, truy cập ngày 20/1/2025.

3. Thực tiễn phổ biến, giáo dục pháp luật đối với quyền sở hữu công nghiệp cho doanh nghiệp ở thành phố Huế

3.1. Kết quả đạt được trong hoạt động phổ biến, giáo dục pháp luật đối với quyền sở hữu công nghiệp cho doanh nghiệp ở thành phố Huế

Theo thống kê kết quả đạt được trong công tác phổ biến, giáo dục pháp luật năm 2023 trên địa bàn thành phố Huế, các cơ quan, địa phương đã thực hiện tuyên truyền, phổ biến pháp luật trực tiếp 4.318 cuộc, với 282.044 lượt người tham dự; tổ chức, tham gia 48 cuộc thi tìm hiểu pháp luật, với 110.938 lượt người dự thi; số tài liệu phổ biến giáo dục pháp luật được phát hành 511.594 tài liệu pháp luật (tờ gấp, tờ rơi, sách, tạp chí, ấn phẩm pháp luật ...); đăng tải hơn 3.785 tin, bài trên Trang Thông tin điện tử⁶. Tính đến năm 2024, thành phố Huế có 7.645 doanh nghiệp đang hoạt động⁷, có 2.041 đơn đăng ký nhãn hiệu, đã được cấp 1.196 giấy chứng nhận nhãn hiệu; trong 107 đơn đăng ký kiểu dáng công nghiệp đã được cấp và 82 văn bằng bảo hộ độc quyền; trong 80 đơn đăng ký sáng chế và giải pháp hữu ích đã được cấp 18 văn bằng bảo hộ độc quyền⁸. Về các chính sách nhằm thúc đẩy hoạt động sáng tạo trong sở hữu trí tuệ nói chung và quyền sở hữu công nghiệp nói riêng, thành phố Huế đã phê duyệt, xây dựng và ban hành nhiều văn bản về công tác phổ biến giáo dục liên quan đến lĩnh vực sở hữu trí tuệ, đơn cử như: Quyết định số 2898/QĐ-UBND của Ủy ban nhân dân tỉnh Thừa Thiên Huế ngày 16/11/2020 về phê duyệt chương trình phát triển tài sản trí tuệ tỉnh Thừa Thiên Huế, giai đoạn 2021 – 2025; Nghị quyết số 22/2020/NĐ-HĐND của Hội đồng nhân dân tỉnh Thừa Thiên Huế về quy định một số chính sách hỗ trợ đổi mới, cải tiến công nghệ, chuyển giao công nghệ và phát triển tài sản trí tuệ trên địa bàn tỉnh Thừa Thiên Huế, giai đoạn 2021 - 2030; Kế hoạch số 430/KH-UBND của Ủy ban nhân dân tỉnh Thừa Thiên Huế ngày 27/12/2023 về phổ biến, giáo dục pháp luật trên địa bàn tỉnh Thừa Thiên Huế năm 2024...

⁶ Sở Tư pháp thành phố Huế (2023), *Một số kết quả đạt được trong công tác phổ biến, giáo dục pháp luật năm 2023*, truy cập tại <https://stp.hue.gov.vn/?gd=26&cn=696&tc=8641>, truy cập ngày 16/1/2025

⁷ Theo thống kê tại <https://thongtindoanhnghiep.thuathienhue.gov.vn/home/index?ReqId=f9baa2e9>, truy cập ngày 16/1/2025.

⁸ Song Linh (2024), *Thừa Thiên Huế tiếp tục quan tâm phát triển tài sản trí tuệ*, truy cập tại <https://thoibaotaichinhvietnam.vn/thua-thien-hue-tiep-tuc-quan-tam-phat-trien-tai-san-tri-tue-140483.html>, truy cập ngày 10/2/2025

Dựa vào khảo sát thực tiễn đối với 100 doanh nghiệp trên địa bàn thành phố Huế⁹, có 92% doanh nghiệp quan tâm đến tài sản trí tuệ, trong đó có 75% doanh nghiệp đã từng đăng ký bảo hộ sở hữu công nghiệp, chiếm tỉ lệ 69% và 25% doanh nghiệp chưa từng đăng ký bảo hộ, chiếm tỉ lệ 23%. Số liệu cho thấy, mặc dù mức độ nhận thức và quan tâm của các doanh nghiệp trên địa bàn thành phố Huế đối với quyền sở hữu công nghiệp chiếm tỷ lệ rất cao nhưng vẫn còn một số doanh nghiệp chưa thực sự chú trọng vào bảo hộ, khai thác quyền sở hữu công nghiệp trong doanh nghiệp, đặc biệt là các doanh nghiệp khởi nghiệp, doanh nghiệp nhỏ và vừa. Bên cạnh đó, thành phố Huế đã phê duyệt chương trình phát triển tài sản trí tuệ thành phố Huế, giai đoạn 2021-2025 hướng đến các tổ chức, cá nhân, doanh nghiệp nhỏ và vừa, doanh nghiệp khởi nghiệp sáng tạo trên địa bàn thành phố là các chủ sở hữu hợp pháp của các đối tượng sở hữu công nghiệp hoặc có quyền đăng ký đối với các đối tượng sở hữu công nghiệp. Tại chương trình đã đưa ra một số kết quả hoạt động sở hữu trí tuệ trên địa bàn trong giai đoạn từ năm 2017 đến năm 2020 về công tác tuyên truyền, phổ biến giáo dục pháp luật về sở hữu trí tuệ nói chung trên địa bàn được diễn ra khá đa dạng, nổi bật trên các phương diện truyền thông mang tính chất truyền thống như:

Một là, đã xây dựng và phát sóng 27 chương trình trên Đài phát thanh truyền hình thành phố Huế (TRT), Trung tâm Truyền hình Việt Nam tại Huế (VTV8), trong đó có các phim giới thiệu, quảng bá về các sản phẩm đặc sản địa phương như: Xây dựng thương hiệu cho nông đặc sản để nâng cao giá trị sản phẩm¹⁰.

Hai là, xây dựng các chuyên mục trên Báo thành phố Huế: gồm 30 số về tin, bài tuyên truyền các hoạt động phát triển tài sản trí tuệ trên địa bàn thành phố Huế¹¹.

Ba là, tổ chức thành công các hội thảo, diễn đàn khoa học các cấp, cụ thể trong năm 2019 đã tổ chức Hội thảo cấp tỉnh về “Phát huy giá trị văn hoá Huế trong xây dựng thương hiệu Áo dài Huế; tổ chức Hội thảo “Phát triển tài sản trí tuệ, từ nghiên cứu đến thương mại hoá sản phẩm”; Hội thảo khoa học cấp tỉnh “Phát triển

⁹ Lê Thị Thanh Tuyền và nhóm tác giả (2022), *Xây dựng bộ công cụ tra cứu đăng ký bảo hộ quyền sở hữu trí tuệ áp dụng cho các doanh nghiệp tại tỉnh Thừa Thiên Huế*, Tạp chí Pháp luật và Thực tiễn số 53, tr.124.

¹⁰ Quyết định số 2898/QĐ-UBND của Ủy ban nhân dân tỉnh Thừa Thiên Huế về phê duyệt chương trình phát triển tài sản trí tuệ tỉnh Thừa Thiên Huế, giai đoạn 2021-2025.

¹¹ Quyết định số 2898/QĐ-UBND của Ủy ban nhân dân tỉnh Thừa Thiên Huế về phê duyệt chương trình phát triển tài sản trí tuệ tỉnh Thừa Thiên Huế, giai đoạn 2021-2025.

vùng nguyên liệu và xây dựng thương hiệu cho các sản phẩm được liệu gắn với Chương trình OCOP tỉnh Thừa Thiên Huế”.

Bốn là, đã tổ chức tập huấn thành công các lớp về xây dựng, quản lý và phát triển thương hiệu các đặc sản địa phương dành có các cá nhân, tổ chức của địa bàn với sự chủ trì của Sở khoa học và công nghệ và Cục Sở hữu trí tuệ.

Nhìn chung, trong những năm qua, thành phố Huế cơ bản đã tạo lập, quản lý, bảo vệ và phát triển tài sản trí tuệ, cho các tổ chức, cá nhân ở thành phố Huế thông qua các phim tuyên truyền, các bài báo trên các phương tiện truyền thông, các lớp tập huấn tại các huyện, thị xã, thành phố Huế và các hội thảo khoa học cấp tỉnh, các diễn đàn...; Số lượng đơn đăng ký về nhãn hiệu, nhãn hiệu tập thể, nhãn hiệu chứng nhận cho các sản phẩm đặc sản, làng nghề của các địa phương tăng lên góp phần hình thành và nâng cao giá trị thương hiệu, chất lượng, sức cạnh tranh của các sản phẩm, dịch vụ trong tỉnh.

3.2. Hạn chế, tồn tại trong hoạt động phổ biến, giáo dục pháp luật đối với quyền sở hữu công nghiệp cho doanh nghiệp ở thành phố Huế

Bên cạnh một số mặt tích cực, hoạt động phổ biến, giáo dục pháp luật về quyền sở hữu công nghiệp trên địa bàn vẫn còn một số tồn tại, hạn chế:

Thứ nhất, nhận thức về quyền sở hữu công nghiệp đối với doanh nghiệp đang còn một số hạn chế. Hầu hết các doanh nghiệp đa phần tập trung vào vấn đề phát triển sản phẩm, gọi vốn đầu tư, lập kế hoạch marketing, bán hàng mà quên mất vấn đề bảo hộ tài sản trí tuệ, bảo vệ ý tưởng, các tài sản vô hình mà doanh nghiệp tạo ra trong quá trình hoạt động. Doanh nghiệp chưa có kiến thức đầy đủ về nhận diện và đánh giá tiềm năng tài sản trí tuệ trong quyền sở hữu công nghiệp chủ yếu đối với các đối tượng như: sáng chế, nhãn hiệu, kiểu dáng công nghiệp, tên thương mại và bí mật kinh doanh, thông thường các doanh nghiệp chỉ khi có dấu hiệu xâm phạm quyền sở hữu công nghiệp mới quan tâm đến tài sản trí tuệ. Bên cạnh đó, do thiếu sự tư vấn từ các đơn vị tổ chức dịch vụ có chuyên môn liên quan đến lĩnh vực sở hữu trí tuệ ngay từ giai đoạn đầu tiên của doanh nghiệp và tâm lý e ngại về kinh phí và thời gian dành cho hoạt động bảo vệ tài sản trí tuệ nên các doanh nghiệp chưa chú trọng nhiều vào bảo hộ các tài sản trí tuệ đặc biệt đối với các đối tượng của quyền sở

hữu công nghiệp. Thậm chí, trên địa bàn có đến 13 nhãn hiệu tập thể tuy đã hết thời hạn sử dụng nhưng vẫn chưa được các chủ thể đăng ký gia hạn bảo hộ.¹²

Thứ hai, một số hạn chế liên quan đến chính sách pháp luật. Mặc dù qua ba lần sửa đổi, bổ sung, Luật Sở hữu trí tuệ hiện hành và các văn bản hướng dẫn chưa có quy định đề cập đến hoạt động phổ biến, giáo dục pháp luật về quyền sở hữu trí tuệ nói chung và quyền sở hữu công nghiệp nói riêng. Bên cạnh đó, Luật Phổ biến giáo dục pháp luật năm 2012 chỉ quy định về một số nội dung như báo cáo viên, tuyên truyền viên pháp luật; tủ sách pháp luật; chế độ tài chính cho hoạt động phổ biến giáo dục pháp luật, chưa quy định tổng thể, bao quát hết các vấn đề liên quan đến hoạt động phổ biến, giáo dục pháp luật.

Thứ ba, công tác quản lý, chỉ đạo chưa triệt để và chưa tận dụng hiệu quả các tổ chức nghề nghiệp có sẵn trên địa bàn, cụ thể: công tác thực hiện chương trình phát triển tài sản trí tuệ tại thành phố Huế do Ủy ban nhân dân thành phố (trước đây là Ủy ban nhân dân tỉnh Thừa Thiên Huế) chỉ đạo cơ bản đã hoàn thành nhưng kết quả đạt được vẫn còn hạn chế, cụ thể trong giai đoạn từ năm 2017 đến 2020 ấn phẩm về tuyên truyền, phổ biến giáo dục pháp luật về quyền sở hữu công nghiệp chỉ có 02 sản phẩm¹³ là “Sổ tay hướng dẫn xây dựng, quản lý và bảo vệ tài sản trí tuệ”, cuốn “Sổ tay hỏi đáp về xây dựng thương hiệu đặc sản địa phương” nên việc tiếp cận đến đông đảo cá nhân, tổ chức có nhu cầu còn hạn chế chưa xứng tầm với sự phát triển của vùng. Bên cạnh đó, việc hỗ trợ tạo lập, quản lý, bảo vệ và phát triển tài sản trí tuệ cho các sản phẩm chủ lực, dịch vụ du lịch mới chủ yếu ở bước xác lập, tạo dựng. Trong khi việc phát triển, quản lý tài sản trí tuệ còn nhiều khó khăn. Đơn cử, một số sản phẩm đặc sản trên địa bàn tuy đã được xây dựng thương hiệu nhưng việc phát triển thương hiệu, mở rộng thị trường vẫn còn nhiều khó khăn như: nón lá Huế, tôm chua Huế, hoa giấy Thanh Tiên, gôm Phước Tích, bún Ô Sa...¹⁴ Các cơ sở, hợp tác xã sản xuất đặc sản địa phương, các Hội nghề nghiệp trực tiếp quản lý các nhãn hiệu chứng nhận, nhãn hiệu tập thể chưa quan tâm, đầu tư trong việc phát triển thương hiệu đã xây dựng, chưa ban hành đầy đủ các văn bản quản lý, sử dụng có

¹² Hoài Thương (2024), *Thúc đẩy nhãn hiệu cộng đồng cho sản phẩm Huế*, truy cập tại <https://huengaynay.vn/kinh-te/thuc-day-nhan-hieu-cong-dong-cho-san-pham-hue-141877.html>, truy cập ngày 20/01/2025.

¹³ Quyết định số 2898/QĐ-UBND của Ủy ban nhân dân tỉnh Thừa Thiên Huế về phê duyệt chương trình phát triển tài sản trí tuệ tỉnh Thừa Thiên Huế, giai đoạn 2021-2025.

¹⁴ Hoài Thương (2024), *Thúc đẩy nhãn hiệu cộng đồng cho sản phẩm Huế*, truy cập tại <https://huengaynay.vn/thuc-day-nhan-hieu-cong-dong-cho-san-pham-hue-141877.html>, truy cập ngày 20/01/2025.

hiệu quả các sản phẩm chủ lực của địa phương. Dẫn đến, việc đăng ký, khai thác, áp dụng thực tiễn cho các tài sản trí tuệ của doanh nghiệp trên địa bàn chưa phát triển tương xứng với hoạt động nghiên cứu trên địa bàn.

4. Một số giải pháp phổ biến, giáo dục pháp luật đối với quyền sở hữu công nghiệp cho doanh nghiệp ở thành phố Huế

Để nâng cao nhận thức và hiệu quả thực thi quyền sở hữu công nghiệp cho doanh nghiệp tại thành phố Huế, cần có sự phối hợp đồng bộ giữa các cơ quan nhà nước, tổ chức xã hội, và doanh nghiệp, tập trung vào các giải pháp sau:

Thứ nhất, nâng cao nhận thức về quyền sở hữu công nghiệp trong doanh nghiệp. Nhận thức đúng đắn về vai trò của quyền sở hữu công nghiệp là yếu tố then chốt để doanh nghiệp chủ động bảo vệ và khai thác hiệu quả tài sản trí tuệ của mình. Để đạt được mục tiêu này, cần triển khai đồng bộ các giải pháp sau:

Một là, tổ chức các chương trình tập huấn, hội thảo, khóa đào tạo trực tiếp, trực tuyến kết hợp với các cơ quan, tổ chức có chuyên môn và các hoạt động phổ biến, giáo dục về quyền sở hữu công nghiệp theo các chuyên đề định kỳ. Các chương trình cần được thiết kế đa dạng tập trung vào nhận diện, đăng ký, bảo hộ, khai thác tài sản trí tuệ, phù hợp với từng nhóm doanh nghiệp, đặc biệt là doanh nghiệp khởi nghiệp, doanh nghiệp nhỏ và vừa.

Hai là, xây dựng và phát triển các kênh thông tin, truyền thông không chỉ là hình thức truyền thống (báo chí, ấn phẩm) mà cần mở rộng, đa dạng hóa các kênh thông tin, đặc biệt là trên các nền tảng xã hội như youtube, facebook, tik tok, ... và ứng dụng công nghệ trí tuệ nhân tạo trong truyền tải thông tin về quyền sở hữu công nghiệp với ngôn ngữ dễ hiểu, ngắn gọn, đưa ra các ví dụ thực tế giúp đối tượng có nhu cầu dễ dàng tiếp cận.

Thứ hai, hoàn thiện các chính sách hỗ trợ doanh nghiệp, đặc biệt là doanh nghiệp khởi nghiệp, doanh nghiệp nhỏ và vừa, các chủ thể này thường gặp khó khăn trong quá trình nhận diện tài sản trí tuệ, do đó, cần có các giải pháp hỗ trợ thiết thực: (i) Hỗ trợ một phần kinh phí hoặc đơn giản hóa thủ tục đăng ký để giảm bớt gánh nặng cho doanh nghiệp; (ii) Cung cấp dịch vụ tư vấn, đại diện sở hữu công nghiệp trực tuyến đối với các doanh nghiệp trong quá trình đăng ký, quản lý và bảo vệ quyền sở hữu công nghiệp; (iii) Xây dựng cơ sở dữ liệu về sở hữu công nghiệp nhằm cung cấp thông tin về các đối tượng sở hữu công nghiệp đã được đăng ký, giúp doanh nghiệp tra cứu, tìm hiểu và tránh mất thời gian; (iv) Tăng cường hợp tác

giữa các cơ quan nhà nước, tổ chức xã hội và doanh nghiệp để tạo ra một hệ sinh thái hỗ trợ doanh nghiệp trong hoạt động kết nối và tư vấn hiệu quả nhất.

Thứ ba, đẩy mạnh vai trò lãnh đạo của Đảng, cơ quan nhà nước và các đơn vị chuyên môn.

Để nâng cao hiệu quả công tác phổ biến, giáo dục pháp luật, các cấp ủy Đảng cần thường xuyên quan tâm, lãnh đạo, chỉ đạo các cơ quan nhà nước, các đoàn thể thực hiện công tác phổ biến, giáo dục pháp luật đối với quyền sở hữu công nghiệp cho doanh nghiệp. Phát huy vai trò chủ động, sáng tạo của Hội đồng phối hợp phổ biến, giáo dục pháp luật và các thành viên của Hội đồng trong việc tham mưu và tổ chức thực hiện kế hoạch phổ biến, giáo dục pháp luật về quyền sở hữu công nghiệp đối với từng nhóm chủ thể doanh nghiệp trên địa bàn. Bên cạnh đó, Hội đồng chú trọng củng cố, kiện toàn đội ngũ báo cáo viên pháp luật và tuyên truyền viên pháp luật. Đến thời điểm năm 2024, toàn thành phố Huế có 129 Báo cáo viên pháp luật cấp tỉnh, 197 báo cáo viên pháp luật cấp huyện, 1.694 tuyên truyền viên pháp luật cấp xã¹⁵. Ngoài ra, Hội đồng nhân dân thành phố cần phân bổ dự toán ngân sách địa phương cho công tác phổ biến giáo dục pháp luật hợp lý nhằm khuyến khích hoạt động phổ biến, giáo dục pháp luật. Ủy ban nhân dân thành phố có trách nhiệm kịp thời ban hành theo thẩm quyền chương trình, kế hoạch, đề án về phổ biến, giáo dục pháp luật về quyền sở hữu công nghiệp cho doanh nghiệp trong phạm vi địa phương. Ngoài ra, cần phát huy vai trò của tổ chức xã hội nghề nghiệp trong việc khuyến khích sự tham gia tích cực của các Hội Luật gia và các tổ chức luật sư trên địa bàn thành phố.

5. Kết luận

Mặc dù tầm quan trọng của hoạt động phổ biến, giáo dục pháp luật về quyền sở hữu công nghiệp ngày càng được nâng cao đối với các chủ thể là doanh nghiệp khởi nghiệp, doanh nghiệp nhỏ và vừa song vẫn còn tồn tại một số hạn chế liên quan đến nhận thức, chính sách pháp luật, công tác quản lý, chỉ đạo của cơ quan quản lý và cơ quan chuyên môn chưa triệt để. Các hình thức phổ biến, giáo dục pháp luật truyền thống, cần phải được mở rộng sang các hình thức phi truyền thống thông qua ứng dụng mạng Internet trên các nền tảng mạng xã hội, website hỗ trợ doanh nghiệp trong các hoạt động về nhận diện tài sản trí tuệ, thủ tục đăng ký, dịch vụ tư vấn, cơ

¹⁵ Thủy Nhung (2024), *Nâng cao hiệu quả công tác phổ biến giáo dục pháp luật tại Thừa Thiên Huế*, truy cập <https://baophapluat.vn/nang-cao-hieu-qua-cong-tac-phoi-hop-pho-bien-giao-duc-phap-luat-tai-thua-thien-hue-post522607.html>, truy cập ngày 20/01/2025.

sở dữ liệu liên quan đến quyền sở hữu công nghiệp. Để các giải pháp này phát huy tối đa hiệu quả, cần có sự phối hợp đồng bộ và nhất quán giữa các cơ quan nhà nước, tổ chức xã hội, đơn vị chuyên môn, doanh nghiệp và các bên liên quan. Đồng thời, cần tiếp tục nghiên cứu, đánh giá và điều chỉnh các giải pháp để phù hợp với tình hình thực tiễn, nhằm tạo ra một môi trường cạnh tranh lành mạnh, thúc đẩy đổi mới sáng tạo và phát triển bền vững cho doanh nghiệp trên địa bàn thành phố Huế.

DANH MỤC TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. Quốc hội (2022), Luật Sở hữu trí tuệ năm 2005, sửa đổi, bổ sung năm 2009, năm 2019 và năm 2022.
2. Quốc hội (2012), Luật Phổ biến, giáo dục pháp luật năm 2012.
3. Hồ Thắng (2020), *Phát triển tài sản trí tuệ và thị trường khoa học công nghệ trên địa bàn tỉnh Thừa Thiên Huế - Thực trạng và giải pháp*, Tạp chí Nghiên cứu và Phát triển số 1.
4. Hoài Thương (2024), *Thúc đẩy nhãn hiệu cộng đồng cho sản phẩm Huế*, truy cập tại <https://huengaynay.vn/kinh-te/khoa-hoc-cong-nghe/thuc-day-nhan-hieu-cong-dong-cho-san-pham-hue-141877.html>, truy cập ngày 20/01/2025.
5. Hường Hoàng (2023), *Mất nhãn hiệu ở thị trường nước ngoài*, <https://theleader.vn/mat-nhan-hieu-o-thi-truong-nuoc-ngoai-d5064.html>, truy cập ngày 20/1/2025.
6. Lê Thị Thanh Tuyền và nhóm tác giả (2022), *Xây dựng bộ công cụ tra cứu đăng ký bảo hộ quyền sở hữu trí tuệ áp dụng cho các doanh nghiệp tại tỉnh Thừa Thiên Huế*, Tạp chí Pháp luật và Thực tiễn, số 53.
7. Nguyễn Ngọc Lâm Tùng (2024), *Tình hình đăng ký doanh nghiệp tháng 7 và 7 tháng đầu năm 2024 của tỉnh Thừa Thiên Huế*, truy cập tại <https://dangkykinhdoanh/tinh-hinh-dang-ky-doanh-nghiep7-thang-dau-nam-2024-cua-tinh-thua-thien-hue.aspx>, truy cập ngày 2/2/2025.
8. Ủy ban nhân dân tỉnh Thừa Thiên Huế (2020), Quyết định số 2898/QĐ-UBND ngày 16 /11/2020 của Ủy ban nhân dân tỉnh Thừa Thiên Huế về phê duyệt chương trình phát triển tài sản trí tuệ tỉnh Thừa Thiên Huế, giai đoạn 2021-2025.
9. Sở tư pháp thành phố Huế (2023), *Một số kết quả đạt được trong công tác phổ biến, giáo dục pháp luật năm 2023*, truy cập tại <https://stp.hue.gov.vn/?gd==8641>, truy cập ngày 16/2/2025.

10. Song Linh (2024), *Thừa Thiên Huế tiếp tục quan tâm phát triển tài sản trí tuệ*, truy cập tại <https://thoibaotaichinhvietnam.vn/thua-thien-hue-tiep-tuc-quan-tam-phat-trien-tai-san-tri-tue-140483.html>, truy cập ngày 10/1/2025.

11. Thuỳ Nhung (2024), *Nâng cao hiệu quả công tác phổ biến giáo dục pháp luật tại Thừa Thiên Huế*, truy cập tại <https://baophapluat.vn/nang-cao-hieu-qua-cong-tac-phoi-hop-pho-bien-giao-duc-phap-luat-tai-thua-thien-hue-post522607.html>, truy cập ngày 20/01/2025.

12. Ủy ban nhân dân tỉnh Thừa Thiên Huế (2020), Quyết định số 2898/QĐ-UBND ngày 16 /11/2020 của Ủy ban nhân dân tỉnh Thừa Thiên Huế về phê duyệt chương trình phát triển tài sản trí tuệ tỉnh Thừa Thiên Huế, giai đoạn 2021-2025.